

UNRRA191

MŪSU

ZINIOS

Nr. 35

Zalsburgas - Glasenbacho Lietuvių Kolonijos Savaitinis Laikraštis
1946m. birželio mėn. 29d.

GEORGES BIDAULT

Prancūzijos užsienio reikalų ministras ir ministras
pirmininkas

Dar prieš Kaledos Jurgis Bidault atkreipė į save visų paryžiečių dėmesį. Visų pirma dėl to, kad jis tapo de Gaulle koalicioniam kabinetui už sienų reikalų ministru, o dar labiau susidomėjimą sukėlė tai, kad jis vedė savoministerijos aukštą valdininkę, mažą, gražią, juo daplaukę panašę Barel. Visuomenė visuomet domisi romantiškomis meilės istorijomis šiežių žmonių; juo daugiau buvo domimasi, nes buvo žinoma, kad sužadėtinis yra prancūzų Maquis (slaptąjo veikimo prieš vokiečius) vadovas, o sužadėtinė šito požeminio sąjūdžio slapto žinių tiekimo tarnybos šefė. Visas Paryžius kalbėjo apie tai, kad Zuzanė Borel savo sugebejimu suprasti padėti išgelbėjo per karą savo būsimąjį vyrą gyvybę. Tu abiejų žmonių bendradarbiavimo sudarė Maquis istorijoje svarbiausią dalį.

Prancūzų sąjūdžio laisvės siela

Prancūzų pasipriešinimo prieš vokiečius sąjūdžio tautos tarnybos pirmininku galejo tapti tik ypatingas privatumas turis vyras, kuris karštai atsidavęs sąjūdžiui, netroksta savo asmeninės garbės, savo paprastu elgesiu įgijęs vieną stuokenių pasitikėjimą: tiek rankdarbiniukų, tiek ir proto, katalikų ir socialistų. Kuomet de Gaulle tapo pasipriešinimo vadu Alžyre ir Londone, to pasipriešinimo galva, jo organizatoriaus ir viela okupuotoj Prancūzijoje buvo Bidault.

Kryžiaus karai ir prancūzų revoliucija

Jau savo pirmuose per radiją atsisakimuose 1944 m. rudenį Bidault kalbėjo kitoje dvasioje, negu de Gaulle. Tuo tarpu, kai de Gaulle kalbėjo apie Prancūzijos teises, Bidault skelbė savo tautos paskirti: netroksta jokio ypatingo pelno. Prancūzija gyvena idėjai; ji gyvena žmonijai. Už tai šiandien ir visuomet tai liudija ir liudys kryžiaus karai ir prancūzų revoliucija.

Kryžiaus karai ir prancūzų revoliucija kartu sudaro nepaprastą sąsąskamį. Iki šiol tai buvo dvi skirtingos idėjos. Du pasauliu - katalikų ir kairiųjų - stovėjo devynioliktoje amžiuje prie barikadų vienas prieš kitą. Bidault tas abi idėjas savo politinėj pasaulėžiūroj sujungė.

Kriksioniu demokratas

46 metų Bidault buvo ir yra krikščioniškas demokratas. Tai pa-
sireiškė jau jo straipsniuose, išspaudintuose Paryžiaus laikrastyje "Au-
ra" tarp 1931 ir 1939 m. Jo naujai sukurtoji partija, vadinamą respubli-
kora tautinio sąjūdžio, (M.P) sąvyje sutalpinio tiek krikščioniškus tiek
ir demokratinius savo programos pagrindus. Sitose pažiūrose glūdi jo
priešfasistinis nusistatymas, ir jo pasipiktinimas 1938 m. sudarytoje
Muncheno sutartimi, kur panaikinamas viešosios Europos teisė; Išei-
damaš iš šio nusistatymo, jis kovojo rimtai, kad Prancūzija protestuotų
prieš Franko režimą. Situacija galima paaiškinti taip pat jo aistringą nu-
sistatymą per paskutinį karą, kuri jis pavadino Europai gelbėti kryžiaus
karu.

Bidault su barzda ir skečiu

Prieš karą Bidault dirbo vienu metu du darbus. Garbėsios
Liudoviko Didžiojo gimnazijos mokiniai stebėjosi savo istorijos mokyto-
jo pasakiška ištvėrmės darbe. "Jei jūs norite tapti žymiais vyrais arba
žymiomis moterimis", sakydavo jis savo mokiniams, "nesvajokite tapti iš-
kart Napoleonu arba Joana d'Arc."

Grandinis Bidault per kovą dėl Prancūzijos 1940 m. birželio
m. pateko į nelaisvę. 1941 m. gale jis drauge su kitais vyresnio amžiaus
kareiviais iš nelaisvės buvo paleistas. 1942 m. rugpiūčio m. Laval lie-
pė jį suimti už tai, kad jis palaikė ryšius su pasipriešinimo sąjūdžiu,
kuris tada dar buvo tik užuomazgoje. Bet greitai laiku jam pasisekė iš-
kalejimo pabėgti ir ilgesnį laiką dingti iš viešumos.

Tuo tarpu buvo istorijos mokytojas nepaprastai pasikeitęs:
nebesiojo akiniais, bet už tai užlaugio ilga barzdą ir visuomet išei-
davo, su skečiu. Jis viešumoje parodėdavo čia pono Vieu pavarde, čia
pono Argentin. Jis lyširiauosi vietoje susitikdavo su kitais pasiprie-
šinimo sąjūdžio vadais: gydytojo taktiamame kambary, kokiam lora bute arba
gatvėje. Greitai visą Prancūziją susikūrė politinių organizacijų tinkle
ir su jomis visa eile tautinės kariuomenės grupių palaikėdavo tarpusavi-
ryšius ir su Bidault centriniu komitetu.

Vokiečių kareiviai

1944 m. rugpiūčio 19 d. Bidault, kaip tautinės tarybos
prezidentas, davė ženklą sustingti sukilti. Po penkių dienų prieš jį ka-
pituliavo vokiečių karinių pajėgų Pradžiuje vadas.

Sita ju istorinė rugpiūčio 24 diena Bidault visų pirma
nuėjo į ligoninę "Hotel Dieu" pranešti prie barikadų sužeistoms gera
ziūlia: "Aš jums dėkoju laisvės ir kovą laimėjusios tautos vardu," buvo
jo žodžiai. Paskui Bidault nuėjo į valę, kur gulėjo sužeisti vokiečių
kareiviai. Jis pasikvietė vieną iš jų, kuris mokėjo prancūziškai ir
pasakė: "Vokiečių kareiviai! Aš esu prancūzų pasipriešinimo sąjūdžio se-
sefas ir atėjau jums padėti, kad jūs greit pasveiktumet. Taip pat
linkiu, kad jūs sugrįžtumetė į laisvą Vokietiją ir laisvą Europą".

Taip kalbejo vyras, kuris šiaudien yra Prancūzijos užsienio
reikalų ministras ir ministras pirmininkas.

Antanas Miskinis

TAUTISKA DAINA

Brangi malie zaliuju rūtu, vis ledriestu klausī,
Kas Tave didžiuliam vargū lūdien pasīkaustē?

Kas Tave varguolei daliai diendien pasīkinke,
Ar mes patys, ar kiti kas, tyčia susīrinke?

Tu es berzāis, tu es kryžiais, es zaliuojom rūtom;
Mes palīke, kaip kareiviai eisim ant pakūtos ...

Išvedei artojų būrus ant jūrūzių krašto
Ir liepei gražiai dainuoti, kaip iš aukso rasto.

Kaip dairuosi? - Pasakyti, kad nie žodžiūi grubūs,
Kada vargas aprėdytas melavo silko rūbais.

Iklausiau aš, kaip artojas po žagre suklypo -
Pasijukot valia valuzė karmiuotom lūpom!

Mes paliekam, mes užmirštam Tavę pakeleje
Ir vis norim dar itikinti, kad išimylėje...

Kas iš rūtu, Kas iš metų, Kas tau iš lelijų,
Kai vargeliais vargūneliais rudėnėli lyja?

Mes žadėjom Tave jauką kelti ligi saulės
Kai artojai pėsti leisė i Cervorka kaulus

Tai todėl žūnai ir noriu širdimi paklausti,
Kieno rankos didžiam vargū Tave pasīkaustē?

K A N A D A

Kanada yra naujame pasaulyje ir užima S. Amerikos šiaurinę žemyno dalį. Kanada yra did. Britanijos dominija, kuri turi atskira savo vyriausybę, bet Anglijos karalius skiria jai gubernatorių. Jos vyriausybė gyvena Otaros mieste.

Kanada užima geografinį plotą maždaug nuo 45 lygia-grotes ligi pat šiaurės apigalio. Jos rytinius krantus plauna Atlanto vandenynas, šiaurėje S. Ledinotasis ir vakaruose Didysis vandenynas. Plotas yra beveik du kartus didesnis už visą Europą. Kanados krantai labai išraižyti ilanku, pusiasaliu ir fjordu. Didžiausi pusiasaliai yra šiaurėje Labradoro ir rytuose N. Šotlandijos. Didžiausios ilankos - Hudsono ir Sv. Lorencio. Šiaurinė Kanada susidaro iš daugelio salų ir salėlių, o vakarų ir vidurio dalyse daug ežerų; jų daugumas yra sujungti upėmis. Svarbiausios upės Sv. Lorencio ir Mekenzis.

Kanada apima 9.650.400 kv. km., bet dėl savo geografinės padėties didelėje jos dalyje yra šaltas klimatas. Krašto viduriu traukia didelė lyguma; jo rytinėje dalyje yra didelių kalnų ir kalvų, o vakaruose žymiai aukštesni Kordiljerų kalnai, kurių savo aukščiu parilygsta didvykščiame Alpių kalnams; jie tęsiasi išilgai S. Amerikos vakarinį pakraštį ir nusitraukia net į Alaską.

Iš šiaurės nuo Ledinotojo vandenyno ir iš pietų kraštų visai atvira, todėl čia vėjai gali laisvai siausti po visą kraštą iš šiaurės ir pietų ir atvirkščiai. Vėjų itaka gana didelė visam K. Kanados klimatui. Čia žiemos šaltos ir ilgai užsitęsia, o vasaros vidutinės. Beto, rytinė Brit. saldo rytuose teandios šaltos jūrų srovės. Bendra metinė temperatūra, palyginanti, žema. Kadangi kraštai labai dideli, todėl klimato sąlygos ne visur vienodos. Galima sakyti, kad visoje pietinėje Kanadoje šaltis ir nelabai šiltas klimatas, bet sveikas. Čia vasaros metu esti pakankamai giedrių, šiltų dienų ir tyro oro. Šios šiltos klimato galima lyginti su Lietuvos klimatu. Kritulių kiekis ne visame krašte vienodas, bet palyginti nemažas, vietoje net žymiai didesnis, negu Lietuvoje. Kanadoje dykumų nėra; augmenija įvairi. Augalų atžvilgiu K. galima suskirstyti į tris šritis: tundros, prerijos ir miškų šritis.

Tundrą daugiausia yra Kanadoje šiaurėje; žemumose visose labiausiai auga samanos, o aukštesnėse kerpės ir krūmokšniai. Šioje širtyje medžių visai nėra. Šioje dalyje žemės paviršius devynių dešimčių būna apklotas sniegu ir esti tik trumpa ir vėdi vasara. Tundroje sutinkama nemažomis kaimenėmis gyvenančių laukinių š. elnių.

Prerijos šritis mažesnė ir apima daugiau vidurinę Kanados dalį, nuo Viripego ežero ir vakarus ligi uolinų kalnų ir toliau į šiaurę. Šioje širtyje gerai tarpsta įvairios pasėlinės žolės ir augalai, todėl ši šritis tirka žemės ūkiui ir gyvulininkystei.

Toliau miškų šritis randamos rytinėje, vakarinėje ir vidurio Kanadoje. Pietinėje dalyje daugiausia auga lapuočių medžių miškai; eidami į šiaurę, pamazų pereiname į pigliuocių miškų barą. Pietryčių dalyje miškai smarkiai kertami ir daug jau iškiršta. Čia yra ištirpusios ir didžiausios medžio apdirbimo įmonės. Vakarinės Kanados miškai yra kalnuose ir daugiausia pigliuociai: kedrai, pušys ir eglės.

Kanados miškuose, prėliose ir tundrose gyvena įvairiausių laukinių žvėrių: meškų, vilkų, baltųjų lapučių, elnių, lūšių, rabsų, kiaušinių, kiškių, žebekėlių, jėnotų, bebrų, ūdrų, baršukų ir kitų. Miškuose daug voverių, kalnuose – kalnu avių, ožkų, elnių. Vandenyse yra daug žuvų: lašišų, upėtakių, lydekų, karpių ir daugybė merkių, silkių, erdinių, Apkrėtinių, krakastabai turtingas įvairiais gyviais, todėl čia gana daug žmonių verčiasi medžiokle ir žvejyba.

Kanadoje taip pat yra nemažai įvairių žemės turto: rytinėje dalyje kameros anglies, geležies, rudos, vario, vakarinėje – tauriųjų metalų: aukso, sidabro, nikelio. Šiose srityse kalnų pramonė užima žymią vietą.

Paskutinių laikų Kanadoje priskaitoma apie 9,5 mil. gyventojų. Vieram kv. km. vidutiniškai gyvena 1 žmogus; Lietuvoje buvo arti 40 žm., o Vokietijoje k kv. km apie 150 žm. Taigi, kaip matome, gyventojų ten dar labai mažai, galėtų gyventi ir lengvai išsimaitinti kelis kartus daugiau. Gyventojai daugiausia susitelę pietinėje Kanados dalyje, šiaurame ruože, kurio traukiasi iš rytų ir vakarų pagal Amerikos Jungtinių Valstybių sieną; tai vienintelė valstybė, su kuria Kanada susisiekia sausžemėje.

Kanados gyventojus sudarė iš įvairių tautų atkeliavę žmonės ir tik nedaug yra vietinių – indėnų ir eskimų. Kanada buvo atrasta Caboto 1497 m., o 1524 m. buvo Lorencio eritis buvo priskirta Prancūzijai. 1603 m. prancūzai ta eritį pradėjo kolonizuoti, būtent apgyvendinti atkeliavusius iš Prancūzijos žmones. Prancūzų kolonizacija truko ligi 18 am. antrosios pusės. Taigi pirmieji Kanados gyventojai, atkeliavę iš Europos, buvo prancūzai. Pasikeitus sąlygoms, 1763 m. prancūzai turėjo Kanadą perleisti anglams ir nuo tada jau pradedo angli kolonizacija. Dabar Kanadoje daugiausia yra angli (54,0%) ir prancūzų (25,3%) Iš kitų tautų paaiškino šios: vokietis, norvegų, švedų, olandų, danų, žydų, lietuvių ir kitų. Valstybinė kalba angli.

Dauguma Kanados gyventojų gyvena kaimuose ir miestuose. Didelių miestų nedaug: Montreal (818.580 gyv.), Toronto (631.210) Vancouver (246.590), Wimpag (218.790), Hamilton (155.550) Quebec (130.590), Ottawa (126.870).

Geležinkelio tinklas yra praeitais tik prištineje Kanadoje, taip pat daugumai plentu ir kelių yra ten kur tirčiai apgyventa. Kitose dalyse susisiekimas vyksta daugiausia vandeniu keliais, upėmis, ežerais ir jūromis.

Kanados gyventojai verčiasi daugiausia žemės darbu, gyvulininkyste. Pietinė, vidurio ir rytų Kanados sritys tinka žemės ūkiui, čia klimatas palankus, drėgmės ir šilumos kakankamai; gerai auga kviečiai, avižos, miežiai, linai, kurių čia daugiausia ir auga; mažiau – rūgių, žirnių, bulvių. Žemės ūkio produktų Kanadoje yra dideli pertekliai; nemaža išveža kviečių ir kitų javų. Gyvulininkystė stovi antroje vietoje, augiami arkliai galvijai, avys, kiaulės ir kitai. Išvežama taip pat veislinių gyvulių ir gyvulių produktų. Kanadoje yra jau susikūrusi nemaža vietinė pramonė: geležies, plieno, įvairių brangiųjų metalų gamyba; kalnų statybines medžiagos gamyba, miško pramonė, medžių apdirbimo, popierio, tekstilės ir kitų. Miškų ir medžio apdirbimo pramonės yra 80% Ontario ir Quebeco provincijose.

Jei tektų mums kur nors užjūrį keltis, gal būt, Kanada daugiausiai atitiktų mūsų krašto sąlygas, kaip klimato ir gamtos, taip ir užsiėmimo atžvilgiu ir geriausiai tiktų apgyvenimui.

M Ū S Ų   P R O K Y K L A I

V. Krėvė

PERKŪNAS, VAIVA IR STRAUBLYS

Kerdžiaus pasaka.

I

Seni buvo laikai. Tada žmonės ne tokie buvo, kaip dabar, ir gyvend^ė kitaip.

Gausiau žemė tada derėjo, girios knibždėjo žvėrių, paukščių, ir žmonės tyirtesni, greitesni buvo.

Šių dienų žmonės jau daugel ko nebežino, daugel kuo nebetingi. Pasakyk jiems ką, kas buvo seniau, „pasaka“, sako, ir juokiasi, jei jiems tyirtini, kad ne pasaka, kad tikriausias atsitikimas, kuri seni žmonės yra mabę. Maži vaikai ir tie nebetiki, kiti šaiposi, kvatoja, išgirde tėvų padavimus.

Kiti dabar laikai, kiti dabar ir žmonės. Jau jie taip dabar nebegirdi ir nebemato, kaip būdavo senovėj. Kur jiems, kad jie nieko nesupranta. Naikina girias, kerta viską, kad tik skatiką uždirbtų. Tokie godūspinigams. Ir nyksta miškai, girios. Skursta žemė, pievos. Upės ir tos jau padžiūvo. O ežerai maurais užėjo, užako.

Seniau pasaulis buvo puikesnis. Kur dabar sodžiai, laukai, kur dabar skynimai, ten tokios girios siūbavo, vidudieny ten būdavo tamsu, kaip vakare.

Tada girių niekur galo nebuvo. Ėjo, traukėsi girios ten iki baltųjų jūrų. Yra, sako, pasaulio krašte tokios baltosios jūros. Tų jūrų pakrantėje gyveno vienas žmogus. Kas jis buvo, niekas nežinojo. Vieni manė, kad jis buvo bajoras ar net kunigaikštis, kiti kalbėjo, kad taip sau žmogelis vargdienis. Aš manau, kad tikrai jis buvo paprastas žmogelis.

Turėjo tas žmogus dukterį, tokią gražią, jog kas tik ją pamatydavo, tuoj pamildavo. Graži ji buvo, bet dar gražesnes juostas austi ausdavo. Kad nuaudžia juostą, nei tu ją atsigrožėsi, nei tu ją atsidžiaugsi. Ir kitas, kad jos būtų vienu auksu austos, žiūrėti nežiūrėsi. Kas buvo turtingas, kas laimingas, tas ėjo ir Vaivą prašė juostą nu - austi.

Ir nuskrido garsas per visa sėli. O kas turėjo juosta, Vaivos pirštais austą, didžiavosi, puikinosi, ja, kaip nežinia kuo.

Gyveno tada giriose vienas dievaitis. Turėjo jis toki šautuvą, jog niekas negalėjo jo nugalėti. Tas dievaitis buvo Perkūnas, kurs ir dabar danguje tebetraiškina. Užpykęs kad ima terškinti, dangus ir žemė dreba, kaip epušės lapas. Kad ir žuolan trinkteli drūciausian, ir tas tik skiedromis išlaksto.

Nugirdo net pats Perkūnas, kaip giriassi žmonės gražiomis Vaivos juostomis, ir isimanė pats tokia pajuosėti. Pakilo viesulu iš girių gilumų, iš tankumynų, kur jo butas buvo, ir vienu akimirksniu jau buvo pajūry, kur Vaiva gyveno. Belėkdamas tokia audrą sukėlė, jog net gėrios ir dangus sulipo.

Bado Perkūnas Vaivą pajūry sėdinčią, margas juostas audžiančią. Sustojo Perkūnas, žaibais pasipuošęs, prie jos ir prakalbėjo:

— Mergelė jaunoji, mergelė dailioji, visur kalba žmonės, kad tu esi gražiausia, kad audi juostas visų puikiausias. Aš noriu, kad tu man vieną nuaustum, kad aš ja juosėčiau.

Vaiva, pamąčiusi baisų dievaitį, didžiai nusigando ir nė žodžio jam neatsakė, tik nubėgo trobon, giliai pasislėpė ir pasislėpusi visą dieną išsėdėjo.

Atėjo vakaras. Grįžo tėvas iš lauko. Mato — nėra dukters. Visur ieškojo ir kaimynus klausinėjo, — niekas nežino. Vieni manė, kad jūrose nuskendo, kiti, kad girioj nuklydo. Tik kitą rytą surado drebančią, nusigandusią. Tėvai vos ją atgaivino. Vaiva tris savaites išgašėsi sirgo, patalė išgulėjo.

Mato Perkūnas Dundulis; kad trunkymais ir dundėjimais tik merginą nubaidė ir juostas negavo, tad apsitaisė jaunu bernu, ponaičiu, prisirinko daug dovanų: aukso ir sidabro (jų daugel yra giriose pakastų), pasizabojo žirga ir nujojo į Vaivą, kaip turtingiausias ponas. Priėmė ji Vaivos tėvai kuo gražiausiai. Jis pasisakė esąs turtingas kunigaikštis, daugel girdėjęs apie Vaivos gražumą ir apie jos juostų dailumą, kurių nors vieną gauti norėtų.

Tėvai džiaugsmu džiaugėsi — matai, kokio svečio susilaukė! Priėmė svečią kuo gražiausiai, kaip tik galėjo. Dukteriai liepė atnešti gražiausias savo juostas. Atnešė Vaiva jų visą glėbį. Kokiu tik ten nebuvo! Kad ėmė Dundulis Vaivą girti, kad ėmė girti, šį net paraudo kaip putinį uogą, ir ranka veidus užsidengė. O tėvas ir motina džiaugiasi ir kuštasi, kas žino, kur žmogaus laimė laukia. b.d.

VŽSLENIO ŽINIOS

PRIE MORGANO LINIJOS SESIOS SARVUOCIŲ DIVIZIJOS

Vokiečių invazijos penkerių metų minejimo proga sovietų spauda puola vakarų valstybes, vadinama jas anglo-amerikiečių imperialistais, nes jie lyg ir ruošiasi karui. Tassas praneša apie sąjungininkų kariuomenės judėjimą Triesto ir Gercz kryptimi. Sovietų Sąjunga tvirtina, kad ten yra sesios sarvuocių divizijos ir išrodo: "Liudytojų pranešimai ir iš patikimų šluokėlių gautomis žiniomis, daliniai ir jų apginklavimas žymiai sustiprinta išilgai Morgano linijos. Ypač keista, kad sąjungininkų kariuomenės daliniuose yra serbų Getnikų ir kroatų Ustaschi". Tuo pat metu Tassas paneigia gandus apie jugoslavų dalinių judėjimą. Britų vyriausybė patvirtina kariuomenės judėjimą Julios Vėnezioj bet paneigia jugoslavų gandus, pagal kuriuos demarkacijos linija perkelta į rytus.

SOVIETŲ APUDA PUOLA JAV

Maskva. Bernhardo Barucho atominei energijai kontroliuoti planas viename "Pravdos" straipsnyje smarkiai kritikuojamas. Tarp kitko, ten rašoma: "Amerikiečių planas yra diplomatinis samprotavimas, siekiančių pasaulinio viešpatavimo, išdava. Bet tokie tikslai mūsų laikais negali turėti pasisekimo".

Autorius atmeta Barucho planą, remdamasis šiais samprotavimais: 1. jie padarytų amerikiečių atomines bombas paslapties monopolį neįveikiamą. 2. Amerikiečiai nori panaikinti bet kokią teisę ir 3. jie nori išviešpatuoti visame pasaulyje.

SOCIALISTŲ PRIEKAIŠTAI KPD

Dr. Schuhmacheris, socialistų partijos vadovas, tarp kitko, pasako: "Mes nenorime susijungti su komunistais, nes tos partijos trimis balsais skamba nacionalistiskai; mes gi nebeenorime nacionalistinės Vokietijos, bet trokštame turėti Vokietiją, kuri būtų vieningoje Europoje lygiateise valstybė. Komunistų partijos, vekiančios šiandien šioje Europoje, pasisavintomis nacionalistinėmis mintimis, tik kuroto visuotinį nerimą."

ANGLAI SUSIRUPINĘ LENKIJOS PADETIMI

Londonas. Žem. Rūmų posėdyje valstybės ministras Noel Backer pareiškė, kad užsienio reikalų ministerija labai nusibodo, sužinojusi, kad rinkimai Lenkijoje atidėti. Ji čia išžiūrė didžiulius lenkų tautų teisių pažeidimus. Atstovas Douglasas Žem. Rūmams pranešė, kad Lenkijos gyventojai yra vyriausybės įgauginti ir kad lenkų vyriausybė mėgina išvengti laisvų rinkimų.

Toliau posėdžiui besiteisiant Noel Backer pareiškė viltį, kad vyriausios Tarybos delegacija netrukus aplankys Did. Britaniją.

Per toki apsilankymą gali būti pasiektas tolesnis bendradarbiavimas tarp sovietų liaudies atstovybės ir britų parlamento.

IS PARYŽIAUS KONFERENCIJOS.

Paryžius. Kaip jau buvo pranešta, birželio 24 d. užsienio reikalų ministrų konferencijos posėdyje buvo atšaukti Austrijos reikalavimai atitaisyti ju sieną.

Nesusitarta ir dėl italų - prancūzų sienos.

Molotovas pareiškė, kad jis turės paremti laiko patikrinti jam prieš 7 savaites iteiktą italų memorandumą. Taip pat nesusitarta, ar Italijai pripažinti 4 kreiseriai turi būti nauji ar senai laivai.

Po to užsienio reikalų ministrai perejo prie taikos sutarčių su Balkanais sudarymo.

Užsienio reikalų ministrai Bevin, Byrnes ir Bidault laikėsi ir toliau ankščiau pareikštos nuomonės, kad laisva Dunojumi laivininkystė turi būti esminė taikos sutarčių dalis. Bet užsienio reikalų ministras Molotovas priešingai pareiškė, kad tas klausimas gali būti sprendžiamas tik pasitarus su Jugoslavija ir Čekoslovakija.

Amerikos užsienio reikalų ministras Byrnes gynė visu mažų tautų teises, reikalaujamas, kad tos visos 21 tauta turi turėti itakos būsimosios konferencijos sprendimams.

Sitai buvo pasakyta tuo po to, kai Molotovas nešutike su Bevinu pasiūlymu svarstyti Dunojaus klausimo. Anglų užsienio reikalų ministras buvo pasiūlyęs išnagrinėti Dunojaus laivininkystės klausimą dar prieš itakos konferenciją.

Nepaisant to visu sunkumu, turimą vilties, taikos konferencija susaukta liepos 25 dieną. Atėmamosios Paryžiaus konferencijos tikslas bus paskirtos taikos konferencijai pasirodėti. Tik tada Austrijoje ir Vokietijoje klausimai bus išspręsti ir darbu tvarka.

Apkritai sakant iš vakar dienos užsienio reikalų ministrų pasitarimu gaunamas tikrai blogas išpūdis. Ministrų nusietai paaštrėjo ir yra labai mažai vilties, kad kuris nors iš jų nusileisų.

PARYŽIAUS KONFERENCIJA PASIEKE AUKSCIAUSIA TASKA

Sovietams pasiūlius posėdis susauktas naktį.

Paryžius. Visiškai nelauktai vakare 21 val. 45 min. buvo susauktas keturių užsienio reikalų ministrų ypatingas privatus posėdis. Paryžiaus nuomone, tai yra lemiamasis posėdis, kuris nusprendės "keturių Didžiųjų" darbo pasiekimą arba prives konferenciją prie iširimo.

Po pietų sovietų užsienio reikalų ministras pavaduotojas Andrej Višinskis pasiūlė šitą posėdį susaukti be eilės. Išnagrinėti visoms problemoms, susijusioms su Italijos klausimu. Atrodo, yra tikra, kad šito ypatingo posėdžio svarbiausia tema bus, kaip išspręsti Trieste klausimą. Reuterio diplomatinio korespondento nuomone, šis nakties posėdis bus naujų įvykių pradžia Sovietų pateiktame nauja pasiūlyme dėl Trieste ir Julijos-Venezijos. Višinskio pasiūlymas davė naują vildį, bet stebėtojų daugumas suilaiko nuo bet kokių sprendimų.

Byrnes daugiau, "negu patenkintas".

Per 25 birželio dienos popietinį posėdį buvo svarsto mės sutarties su Italija smulkesni ukiniai klausimai, ir taip pat neprieita susitarimo del Dodekanos.

Vienintelis dalykas, kuriuo galima remtis, sprendžiant apie tu triju dienu slaptnu posėdziu rezultatus, yra Byrnes žodžiai, pasakyti spaudos atstovams: "Aš esu daugiau, negu patenkintas".

Bevinas gi vienintelis diplomatas, kuriam priklauso visos "mazo žmogaus" ir tuo pačiu didžiausios žmonių dalies simpatijos, pasake: "Keltas, kuriuo mes einame, man atrodo beveik juokingas. Man yra tikrai vietiš, kokius klausimus mes dabar svarstome."

PASITARIMAI DEL TRIESTO ISIRO

Taikos konferencija sia vasara kazin ar ivyks

Paryzius. Po vakarykscio nakties posėdžio, kuris užsitęsė su puse valandos, keturi užsienio reikalų ministrai išsiskirtė namaitara nei del sutarties su Italija, nei del Triesto. Paryžiaus konferencija priversta prie sustingimo. Dabar labai mažai beliko vilties, kad taikos konferencija ivyktu sia vasara.

Molotovas, kuris matyt buvo gaves is Maskvos nauju žurodymu, i posėdi atvyko trečiadieni vakare, pasiruoses kaip jis sake, "padaryti didziausiu ndolaidu". Bet jo pasiulymai is esmes nesia kyre nuo pirmykscio jo pasiulymo. Molotovas norejo, kad konferencija sutiktų su einancia i vakarus nuo Triesto sienos linija. Tai tikslas, kuriu sovietgi jau cerai siekia. Naujas pasiulymas tai buvo paves rti Triesta mišriam Italijos - Jugoslavijos suverenumui. Miesta valdytu du gubernatoriai: italu ir jugoslavu.

Byrnes, gavai remiamas JAV atstovu griežtai pasisake pried toki manyma ir pareike, kad del tokiu kombinaciju jau per dang yra kile karu. Vienintelis galimas kelias esat, pasake Byrnes, Triesto problema pavesti sprasti busimajai 21 tantos taikos konferencijai.

"Negalimas dalykas" atsake Molotovas, "tai priverstu tik prie konferencijos skilimo." Kadangi tolimesnes diskusijos butu bevaises, nutarta pereiti prie taikos sutarciu sudarymo su Balkanais ir Dunojaus klausimo.

GRAIKIJA GAUNA DODEKANESO SALAS

Paryzius. Birželio 27 dienos Paryžiaus konferencijos posėdyje buvo susitarta Dodekaneso salas piskirti Graikijai. Buvo priimtas Molotovo pasiulymas paleisti esancius tose salose kariuomenes dalinius. Tendo ir Brigos sleniai buvo atiduoti Prancūzijai.

Dunojaus laivliinkyste kladimais ir apriboti Rumunijos oro laivyno pajegas neprieita jokio susitarimo

+ + +

Iš Saugumo Tarybos darbu.

Gromyko tris kartus pareiškė savo "veto".

New Yorkas. Ši Per labai audringą, penkias valandas užsi-
tesinsį, Saugumo Tarybos posėdį buvo balsuota, ar Ispanijos klausima
palikti darbu tvarkoje. Nuotaika buvo labai itempta. Vienerių
metu Jungtinių Tautų Chartos pasirašymo minėjimo diena, delegatai
turėjo nustatyti, kad praraja tarp vakarų valstybių ir Sovietų Sa-
jungos niekuomet nebūvo tokia gili, kaip dabar. Saugumo Taryba d-
du kartu balsavo už tai, kad Australijos delegato Dr. Evatt saikin-
gai suredaguota rezoliucija, pagal kurią Saugumo Tarybai pavedama
stebėti Ispanijos reikalą eiga, būtų priimta. Gromyko, Lenkijos
remiamas, per ta susirinkimą tris kartus pareiškė savo "veto" prieš
9 kitų narių pasiūlymą ir tuo būdu sutrugde padaryti bet koki
sprendimą.

JAV SENATAS NEPATENKINTAS SOVIETŲ SAJUNGOS LAIKYMUSI.

Vašingtonas. - Senatorius Stylas Bridge savo kalboje s-
senate kaltino sovietus, kad jie tyčia delsia taikos sutarties sud-
darymą, nes jie, taip atdeliodami, tikisi per tą laiką išplatinti
komunistų idėjas visoje Europoje.

Senatorius skatino sąjungininkus toliau vesti pasitarim-
us taikos sutarties parengti ir nežiūrėti, ar sovietai tuose pas-
sitartinuose dalyvaus ar ne. Sovietai tvirtinimus, kad JAV vedančios
imperialistinės politikos, Stiler vadina "keistais" ir priduria:
"Šituos tvirtinimus skleidžia tos tautos atstovai, kuri nuo 1939
rugpjūčio mėn. užėmė kriti su 24 milijonais fyventojų, ir dabar po
politines pergales Irane ruošiasi vesti nervų karą artimuose ir v-
viduriniuose rytuose."

- Maskva. Maskvos radijas praneša, kad kad Vyriausios T-
Tarybos prezidiumo įsakymu panaikinama autonominė sovietų Cecenų s-
kritis (Kaukazo kraštas) ir autonominė Krimo respublika įjungiamas
i Krimo kraštą. Šitas įsakymas išleistas dėl to, kad didelis šios
krities gyventojų dalis karo metu savo noru buvo prisidėjusi prie
vokiečių ir kovojo prieš raudonąją armiją. Šiu kritių totoriai n-
riai klausydavo vokiečių ir suorganizuodavo sabotazhnikų dalinius
Abieju kritių totoriai dė- ju netinkamos laikysenos
karo metu buvo perkelti i kitas kritis.

S k e l b i m a s

Ateinančia savaitė įvyks ne atovykloj gyvenančių lietu-
vian emigracijos reikalų registracija. Bus registruojama Salzburge;
bet nuo kurios dienos ir kokios pataipos, dar nežinoma. Regist-
racijos diena ir laikas bus paskelbtas austrų laikraštyje "Salz-
burger Nachrichten".

Pastebima, kad laikrašty atvirkimo tikslas i nurodytąja
vieta gali būti pažymetas ir kitoks.

Komitetas.

Zinios iš Lietuvos.

Amerikos laikraščiai rašo, kad Vilniuje gyvena kunas Vl. Mironas, ankscian buvęs min. parr. Ankscian buvo rašyta užsienio spaudoj, kad karo metu partizanų Dauguoje susaudytas.

Zydr. priekaitonai Lietuvoje apie 2 000 asmenų. Jie nepretenduoja į vadovaujančias vietas ir stengiasi iš Lietuvos išvažiuoti.

Lietuvoj plūsta nelegalioji spauda, kurioje paduodamos daugiausiai užsienio žinios. Tik iš požemio spaudos Lietuvoje užžinojo apie ga garsiosius Trumano 22 punktų, kuriose žmonės mintinai išmoko, ir apie atominės bombos buvimą. Pasirodė, kad bolševiku spauda apie atominės bombos išradimą nieko nerado.

Maironio "Pavaario balsai" ir Salomejos Nerios "Rinktinė" ver-
ciamos į rusų kalbą.

Viešas angliu žurnalistas atidengia vieną iš daugelio reikšmingų
falsifikavimo ir snipinejimo būdų Lietuvoje ir kitose srityse. Jis
sako, kad sąvietoje buvo tokios slaptos, kad imesti rinkimų lap
lapeliai tvarkingai krito vienas ant kito, taip, kad vėliau buvo le
 lengva nustatyti pagal balsavusių sąrašą, kas imete netinkama lapel
li.

Pranešama apie dail. Petro Kalpoko mirtį.

Tarp grįžusių iš 1941m. išvežtųjų minimi dr. Augustaukas, dr. D
Gesevičienė, A. Gričiū, dr. K. Ambrozaitis, kun. Vailokaitis, buvę
grįžę, bet vėl buvo išvežtas. Tas pats atsitiko ir su dr. L. Bistru

Karo metu buvo sugriautos viešos bažnyčios Sakin ir Vilkaviškio ap
skrityse. Sugriauta dar Radviliškio ir apgriauta Akmenės bažnyčia.

Veikliausiais rašytojais Lietuvoje laikomi pirmoji eilė Petras
Cvirkas (dabar rašytoju Sąjungos pirmininkas) L. Gira, Antanas Jasči
nas ir Antanas Venclova. Cvirkos trys novelės net i kinų kalbą iš
verstos.

Lietuvos teatrui rengiasi minėti K. Petrausko 60 amžiaus sukaktį.

Panevezio cukraus fabrikas patalpytas ir veikia. Pavenciu ir Ma
riampolės dar teberemontuojami.

Karo metu susprogdinti Kauno tunelis ir geležinkelio stotis dar
neatstatyta.

Vilniuje veikia tautinis meno ansamblis, kuriam vadovauja J. Sve
das.

Vilniaus konservatorijai vadovauja Jonas Bendorius.

Rusams Lietuvoje sumobilizuoti pavyke apie 3.000 vietų 30.000

STANDILINIOVAI VISI Į LIETUVIŲ KONCERTĄ